

PLAKATI Radovi devedesetogodišnjeg Zvonimira Faista u Muzeju grada Zagreba na izložbi pod nazivom 'Diktati vremena'

Lice sakriveno iza slavnih plakata

Piše Patricia Kiš

Reklamu žene okružene zrcima kave, koja je ostala jedan od najprepoznatljivijih znakova "Franka", napravio je prije nekoliko desetljeća akademski slikar Zvonimir Faist.

Gotovo nepoznato ime Zvonimira Faista pojavljuje se prvi put kao bibliografska jedinica tek 1996. u Hrvatskoj likovnoj enciklopediji, kad je slikar već prošao osamdesetu godinu života. Prvi put samostalnu izložbu Faist ima u svojoj devedesetoj

godini. Muzej grada Zagreba večeras u 19 sati otvara veliku izložbu naslovljenu "Diktati vremena" s podnaslovom "Plakati od kasnih 1930-ih do 1960-ih" koja, među ostalima, donosi Faistove filmske plakate iz kasnih tridesetih, rušeći tako tezu da su prvi filmski plakati nastali u desetljeću koje je uslijedilo.

Unikatna tehnika

Na nostalgичnoj izložbi koja donosi poznate-nepoznate radove predstavlja se sveukupno 75 radova ovoga autora, a koje je otkupio Muzej grada Zagreba.

Autorica izložbe Željka Kolveshi na plakate je naišla kada je za stalni postav Muzeja grada radila priču o plakatima 20. stoljeća te se često susretala s imenom ovoga autora. Ubrzo je došla u kontakt sa umjetnikom i otkrila bogatstvo koje se skriva u njegovoj arhivi. Većina je radova bila nepoznata. Postupno je poznavanje prerazlo u opsežnu stručnu studiju o opusu ovoga autora.

Najjači su i najzastupljeniji autorovi plakati posvećeni filmskoj umjetnosti. Svoje prve filmske plakate autor je radio na gotovo unikatni način: vlastitim izumom kombinirane tehnike koja je uključivala osnovni crnobijeli crtež izrezan u šabloni, a dovršavao ga je ručnim prskanjem pojedinih boja pistolom. Pomagala mu je i supruga, koja je pumpala iz kompresora. Na izložbi, čiji postav radi arhitekt Željko Kovačić, zastupljeni su i strojevi na kojima je umjetnik radio, kao i ateljer.

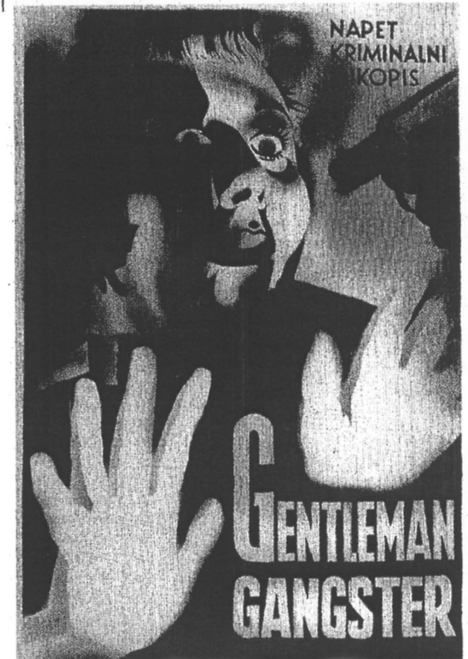
Priče o ženama

Izložba je naslovljena "Diktati vremena" jer plakate karakterizira vrijeme nastanka i jer se odnosi na društvene okolnosti u kojima su se morale poštivati želje autora. U razdoblju koje izložba pokriva promijenila su se tri režima, a na jednoj razini priča

je to i kako autor uspješno izbjegava izravno podlež "zankama vremena", ipak poštujući želje naručitelja. Na nekim se radovima zadatak prenošenja ideološke propagande vidi eksplicitno, poput serije "Nema odmora dok traje obnova", dok je to primjerice na plakatima za sovjetski film to mnogo suptilnije.

Izložba ruši tezu kako naši prvi filmski plakati nastaju 40-ih godina. Faist ih radi desetljeće ranije

Autorica izložbe Željka Kolveshi u jednom je dijelu izložbe napravila priču o ženama koja se provlači kroz razdoblje koje pokriva izložba. "Od filmskih diva iz tridesetih godina, preko sovjetskih trudbenica do veselih radnica i seljanki koje se raduju jer rade novi stroj." Faist koji je cijeli život stvarao u anonimnosti, promovirajući druge ljude, filmove, događaje, te tako ostajao u sjeni, ovaj put postaje glavnim protagonistom. Na izložbi je otvoreno kino Europa, u kojemu se projicira filmski program, a Maja Šoljat Bikić napravila je instalaciju "Faist u digitalnom slikopisu i zvukopisu" preko koje se prati umjetnikov život i rad.

Kiš, Patricia. Lice sakriveno iza slavnih plakata. // Jutarnji list, 29. listopada 2003.